

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "

Helyben házhoz hozva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
ünnepek utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kéziratok visszaadását
vagy megőrségére nem vállalkozik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A bosnyák tartományi önkormányzati szabályzat.

Ő felsége Ausztria császára, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya alkotmányt adott Boszniának. Az alkotmányt magában foglaló császári és királyi kéziratot ellenjegyezte Magyarország és Ausztria közös pénzügyminisztere.

Eme körülmények szemmeltartása mellett vizsgáljuk meg az u. n. bosnyák alkotmányt és létrejöttének formszerűségét.

Első kérdés, helyes-e az elnevezés: bosnyák alkotmány?

Ha az »alkotmány« szót legáltalánosabb értelmében vesszük és azt mondjuk, hogy az alkotmány valamely államélet jogi rendjének szabályozására szolgáló alapelvek összessége, mint ahogy Nagy Ernő az alkotmány fogalmának legáltalános meghatározását adja, akkor első tekintetre elfogadhatjuk, hogy a Bécsben 1910 febr. 17-én kelt legfelsőbb kézirat talán alkotmányt tartalmaz. De ez csak első tekintetre van így. Az alkotmány az államéletet szabályozza, Bosznia pedig nem állam s így nem is lehet alkotmánya. Boszniának csak tartományi élete van, az is még szűkebb keretek köze szorítva, mint a horvát-szlavon tartományé, a bosnyák tartomány jogi rendjét szabályozó elvek tehát csak valamely állam alkotmányának kiegészítő részét képezhetik; azon állam alkotmányát, melyhez a bosnyák tartomány tartozik. De melyik ez az állam? Magyarország vagy Ausztria? Egyik sem vagy mind a kettő? Megoldatlan kérdés, csak az bizonyos, hogy Bosznia nem állam, tehát nem is lehet alkotmánya. Ez a szempont élesen kidomborodik az u. n. »alkotmány« hivatalos címében is, melynek megjelölése: »tartományi önkormányzati szabályzat Bosznia és Hercegovina számára.« Tehát nem alkotmány, hanem csak »tartományi önkormányzati szabályzat.« Jó lesz azt a megkülönböztetést szem előtt tartani és nem engedni belopózni a közfelfogásba ezt a nézetet,

mintha Boszniának alkotmánya volna s ezzel állami létet nyert volna.

Nem alkotmány ez a szabályzat azért sem, mert nincs benne a Bosznia tartományi életét szabályozó jogelvek összessége. Mindazok a törvények, melyek eddig Magyarországon és Ausztriában közös megegyezés alapján hoztak, ma is érvényben vannak. Ezek tartalmazzák Bosznia tartományi életét azzal a különbséggel, hogy a szultán szuverénitására vonatkozó rendelkezések most már teljesen hatályukat veszítették.

De nem alkotmány a bosnyák tartományi szervezet különösen az alkotmány szónak szorosabb, általánosabb értelmében. Alkotmányról rendszerint csak olyan állam szervezetnél beszélünk, ahol a közhatalom gyakorlása a népnek, vagy politikailag jogosult részének bevonásával történik. Már pedig a bosnyák tartománygyűlés hatásköréből a közhatalomnak egyik rendkívül fontos ágára, a végrehajtó hatalomra való minden befolyás ki van zárva. Törvényhozási joga meglehetősen korlátozott s a nép képviselőinek joga legfőbbképpen a tanácskozási és interpellációs terjed ki.

A sok hühéval hirdetett alkotmány tehát egy meglehetősen szűk határok közé szorított tartományi szabályzattá zsugorodott össze.

Nem kifogásként hoztuk fel ezt, mert hiszen Magyarország érdekeinek evidens sérelme volna az, ha Bosznia valóságos alkotmányt kapott s így állammá emeltetett volna. A magyar közjogi álláspont szerint Boszniára, mint a szent korona tartományára nekünk törvényben biztosított jogunk van s ha Bosznia hovatartozását most a politikai helyzet miatt véglegesen eldönteni nem is lehet, akkor legjobban ebben a tartományi szervezetben megnyugodni.

Nem lehet azonban megnyugodni ama formákban, amelyek közt ezt a szabályzatot életbe léptették. Az 1880 VI. t.-c. kifejezetten kiköti 5. §-ában, hogy a minden változtatásához azon viszonyoknak, melyben ezen tartományok jelenleg a monarchiához állanak, a monarchia két állama törvényhozásainak egyetértő jóvá-

hagyása szükséges. Ezt a törvényes rendelkezést a tartományi önkormányzati szabályzat közzététele alkalmával egyszerűen félretették. Sem a magyar, sem az osztrák törvényhozás az 1910. február 17-iki legfelsőbb kézirat rendelkezéseihez hozzá nem járultak. És erre vonatkozólag nem lehet azt mondani, hogy a szabályzat csak Bosznia belügyeire vonatkozik, nem pedig Magyarországhoz és Ausztriához való viszonyaira. Az 1910. február 17-iki rendelet egész tartalmával megváltoztatja az eddigi viszonyt, mikor tartománygyűlést ad Boszniának, de külön is változtatólág érintik e viszonyt a bosnyák csapatokra és a költségvetésre vonatkozó rendelkezések. Fokozza a sérelmet, hogy a szabályzat kihirdetése napján azonnal életbe is lépett, a törvényhozások tehát, melyeknek hozzájárulása már a kihirdetéshez is kellett volna, egy életbe is léptetett rendelkezéssel fognak szembe kerülni, amelyen változtatni módjukban nem lesz.

Még egy közjogi sérelem: a legfelsőbb kéziratot csak a közös pénzügyminiszter jegyezte ellen. Emlékeztetünk, hogy a két tartomány bekebelezése alkalmával az első, a döntő kéziratokat a magyar és az osztrák miniszterelnökök jegyezték ellen, a mivel elismertették, hogy az annexió tényéért a két kormány a két törvényhozás előtt állja a felelősséget. A mostani kéziratot csak Burián jegyezte ellen, nyilván abból a törekvésekből kifolyólag, hogy a sérelmes formák közt életbeléptetett tartományi szervezet ügyét a két törvényhozás elől elvonják és a delegáció elé utalják, mint valami új közös ügyet. S így előáll az a fonák helyzet, hogy annexió tényéért a miniszterelnökök felelnek, míg az ennek következményeként jelentkező tartományi szabályzatért a közjogi felelősséget egy közös miniszter viseli a törvényhozás egyszerű bizottsága a delegáció előtt. A magyar törvényhozás nem magáért a szabályzatért, hanem csak a szabályzat létrejötté körüli ténykedésért vonhatja felelősségre Héderváryékat.

Mindezt csak komoly, óvatos munkával, körültekintő gondossággal lehet re-

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Új női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

parálni. De ki merné állítani azt, hogy ilyen munkára most a magyar parlamenti állapotok alkalmasak? Észre sem vettük a tartományi szabályzat életbeléptetése körül felmerült közjogi hibákat, magunk is kezdjük e sovány szabályzatot a nagy- zoló »alkotmány« címmel illetni s nem vesszük észre, hogy eközben lopva, óva-atosan becsempésztetik Grossösterreich előfutárja, a trializmus.

*

A politikai helyzet.

A választási reform hamar megteremtette az egyenlenséget a nemzeti munkapártban s az az egyenlenség most már magában a kabinetben ütötte fel a fejét. Lukács, a kabinet gyöngye kész inkább kiválni a kabinetből, mintsem Tiszákkal tartani a választói reform dol- gában. Hir szerint már annyira jutott ez a do- log, hogy Lukács utódját is emlegetik — Tisza István gróf személyében.

Egyik fővárosi estilap írja erről a követ-kezőket:

Lukács és Tisza és a választási reform.

A választási reform miatt úgy a kormány- ban, mint a kormánynak most alakult pártjá- ban nyílt konfliktus támadt, amely azonban már régebb idő óta keletkezett. Lukács László pénz- ügyminiszter és gróf Tisza István a kezdemé-nyezői ennek az ellentétnek. Vissza kell em- lékezni arra, hogy amikor Lukács László kapott a királytól megbízást a kabinetaalakításra s ő ezt a függetlenségi Justh párt és a Nemzeti Társaskör együttműködésével akarta megvaló- sítani, gróf Tisza István volt az, aki ezzel a tervvel szembeszállt, sőt amikor a független- ségi párttól kapott visszautasítás után Lukács egyedül a régi szabadelvűekre akart támasz- kodni, Tisza valósággal kitessékelte őt a Nem-zeti Társaskörből. Akkor Tisza volt az, aki gr. Csáky Albionnal szemben igen idulatosan ki- kérte, hogy a Nemzeti Társaskörből kortesta-

nyát csináljanak és Lukács Lászlónak is a sze- mére hánynak, hogy elpredálja az a tőkét, amé- lyet — szerinte — a Nemzeti Társaskörben összegyűjtött erők képviselnek. Tiszának ez a fölépése eredményezte Lukács László próbál-kozásának meggyűlöletét, amelyet aztán gróf Khuen Héderváry deignálása követett. Khuen- nel szemben Tisza már nem helyezkedett az iatranzigens álláspontra, hanem most már ő csinált kortestant a Nemzeti Társaskörből, amely éppen azért, hogy Tisza állandóan ott nyilatkozott, alapszabályai ellenére valóságos politikai klub lett. Ezt a fordulást Tisza azzal indokolta, hogy Lukács a függetlensé- giekkel akart együttműködni s ezért helyez- kedett vele szembe, míg Khuen kifejezetten a hatvanhetes uralom visszaállításának jelszá- vával jött. Tiszának ez az indoklása azonban csak félig mondja meg az igazi okot. Mert az igazság az, hogy Lukács László a független- ségi és 48-as Justh-párttal az általános és egyenlő választói jogot akarta megvalósítani és Tisza főképpen ez ellen a reform ellen foglalt állást. Igaz ugyan, hogy első nyilatkozataiban Khuen is ezt hirdette, de Tisza tudta, hogy Khuent könnyű lesz eltéríteni ebből az állásponttól, mert Khuen alapjában véve éppen olyan kon- zervatív, mint Tisza és ezt a jelszót csak a hatalom kedvéért vette föl. — Ezt az okoskodást most megerősíti az a tény, hogy Tisza csatlakozott ahhoz a mozgalomhoz, amelyet az agráriusok indítottak meg egy mérsékeltabb választói reform érdekében s amelyben részt vesz a függetlenségi Kossuth- párt nagy része is. Akkor tehát a mikor az általános választói jog ellen kell állást fog- lalni Tisza nem nézi, hogy függetlenséggel együtt működik-e vagy nem. Lukács László- nak már ez nem tetszett, de még kevésbbé tetszett neki az, hogy Tisza egyszerűen ma- gához ragadta a vezetést, s voltaképpen ő in- téz mindent. Ő tárgyal a kiszemelt főispán- jelöltekkel, akik csak akkor kerülnek Khuen elé, ha Tisza már megegyezett velük s nem lehet senkinek főispán Tisza hozzájárulása nél- küli. Tisza pedig kizárólag saját embereit helyezi el a közigazgatásban és befolyásának megerősítésül azt is kívánja, hogy a sógora Sándor János legyen ismét a belügyi állam- titkár. Lukács hívei ezért duzzognak s Lukács

már hetekkel ezelőtt fölakarta vetni a kabinet- kérdést. Amikor betegség címén néhány hét előtt napokig nem mutatkozott már kész volt a lemondás s csak Khuen ismételt kérésére változtatta meg szándékát. — Ezzel azonban az ügy még nem nyert megoldást. Lukács László nyomtatékosan követelte, hogy a kor- mány helyezkedjék határozottan az általános választói jog alapjára s emiatt a Khuen-párt előkészítő bizottságában is, a kormányban is állandó volt a surlódás. Az előkészítő bizott- ságban maga Tisza szállt szembe Lukácsal a kormányban pedig Hieronymi Károly kereske- delmi miniszter képviselte Tisza álláspontját, Khuen pedig nem tudta magát mire elhatá- rozni.

Ő maga az általános választói jog jel- szavával jött, de most már látja, hogy Tisza ezt nem engedi hirdetni. Hosszu tárgyalások után végre abban állapodtak meg, hogy Khuen az alakuló gyűlésen az általános vá- lasztói jog mellett nyilatkozik ugyan, de egy- szerszint kijelentette, hogy semmiféle közlelbi jelzót nem tart időszerűnek, Tisza pedig ugy nyilatkozott, hogy ebben a kérdésben nem osztja a kormány véleményét. A pártprogram előkészítésére kiküldött bizottságba, és az ideiglenes végrehajtó bizottságba pedig csupán Tisza híveit ültették, amely ilyenformán nem fogja az általános választói jogot a pártpro- grammba felvenni. — Ez aztán Lukács Lászlót már végképpen elkésztette — s most már nem hajlandó tovább tünni, — azt, hogy őt állandóan mellőzik. Nyíltan föl- vetette a kabinetkérdést és Tisza hívei most már azon erőlködnek, hogy Tisza István le- gyen Lukács László helyett a pénzügyminisz- ter. A kormányban is van áramlat, amely ezt a mozgalmat helyesli, mert azt reméli, hogy ez- zel a kormánynak meg tudják szerezni az ag- ráriusokat és azokat, akik ezekkel együtt az általános választói jog ellen szövetkeztek.

Igy áll most a helyzet. Pénteken este a Khuen-párt vegrehajtó bizottsága ülést tart, amelyen igen nevezetes dolgok fognak tör- ténni. Khuen vasárnapi audienciája tehát igen jelentőségteljes eseményeknek lehet kiindu- lópontja.

Uri ruhát csak elismert jó szabónál,

Dragánnál

Nagy Sándor-utca csináltasson.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hivatalban.

Írta: André.

A kis kerületi postán hét óra felé már kevés dolog volt. A kegyesen meredő sárga rácsok előtt alig áldogált néhány ember, rest boltiszolgák, cselédek vagy kereskedő segédek, ezek már várhattak ha későn jöttek.

A postáslányok a rácsok belül beszélget-tek s cukrot szopogattak. Valami boltos küld- hette nekik, aki itt szokta feledni a leveleit, de a lányok beszélgetés közben megelégedten forgatták szájukban az olcsó édességet. Olya- nok voltak, mint a férfiak, mikor cigarettára gyujtanak, ha a munka egy kis szünetet enged.

A szoba másik részén két férfi dolgozott nagy nyitott szekrények előtt, a szomszéd kis szobában üldögélt a főnök, az üveges ajtón keresztül látszott, amint sárga, fakó arcával

asztala fölé hajolt egy zöldernyős lámpa mellett.

Itt kint a lányok közt csak egy dolgozik, az utalványos. Ez is már zárja be a pénztárt, sovány, száraz fekete lány, vigasztalan komoly- sággal olvassa a pénzeket, tikkadt, figyelő iz- galommal rakosgatja a zörgő papirosokat s a folyó ezüstöt csomagba. Valami önző, sivár teremtés lehet, elkeményedett szívű, keserű vén leány, néha kedvtelenül felnéz. fekete arca fényes és sápadt a fáradtságtól, aztán számol és jegyez tovább.

A többiek, hárman, mellette állnak, szinte a feje fölött beszélgetnek, de vele nem törőd- nek. Ez a három leány, amint itt nevet és suttog a feje fölött, olyan, mint egy csomó sás, mely hajladozik és zizeg a csendes víz felett.

A leányok suttogva beszéltek de élénken, sietve mindentől.

— Mariska nagysád, képzelje, megint ve- szekedett a vén bélyegző! — mondta egy kis kövér, pirosszűke leány szemével a főnök szo- bája felé intett.

— Ugyan? — kérdezte a másik egy fe- hér arcú. Miért?

— Hogy miért nem vettem fel az uni- formist Hát felvettem.

A leány nevetve rántott egyet sötétkék, piros galléros postáskabátján, mely meleg és alkalmasan lehet neki, látszott, hogy úgy kap- csolta szét hirtelen, bosszusan itt a földet le- végében s e nyitott kabát ezen a mosolygó arcú, kedves teremtésén, mintha sóhajtott volna: Melegem van, jaj, de melegem van!

A másik kettő csak mosolygott rajta. Kö- zönséges nőnek látszott az egyik, a másik akit Mariskának szólított a kis kövér, finom vékony, fehérarcú fiatal leány. A sápadtsága szinte átlátszó, kora tavasszal lehet ilyen színű gyöngyvirágokat látni. Mégis élénk az egész feje, nagyon értelmes szeme van, vastagszálu fekete haja különösen kedves rendetlenségben simul a komlokára, a nyakára.

Fehér blúza előtűnik a postáskabát alól, a könnyű puha szövet megenyhíti a hivatalos ruha ridegségét s a galléra varrott sárga kőr- tők kedvesen fénylenek. Mariska kisasszony

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel be- rendezett női kalap áruháza Szent János- utca 1. szám, ugyanott, a hol eddig volt, abban az épületben található.

Tisztelettel
Berger Paula utóda
nőikalap divatterme
Szent János-utca 1. szám alatt.
Kérem a cégre figyelni.

Választási mozgalmak.

Szilágysomlyó. A függetlenségi párt nyílt felhívást bocsátott ki a pártnak községenkénti szervezése végett. Március 6-án lesz a megyei tisztújító közgyűlés Szilágysomlyón s ezen a napon tartják meg a szervezkedő értekezletet.

Ruttkán tegnap választógyűlés volt, a melyen **Rakovszky** István képviselőházi alelnököt jelölték. Ellenjelöltje **Angyal** József kormánypárti lesz. Ezenkívül Jancsek János gyűfagyáros lép fel tót nemzetiségi programmal.

Bomlik a kormány.

Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak az ellentétnek, a mely a kabinet tagjai s a kormánypárt egyes tagjai között ma már annyira kiélesedtek. Ebből kifolyólag hír szerint Lukács már felajánlotta Hédervárynak a pénzügyminiszteri tárcát sőt Serényi Béla gróf is a visszalépésnél van. Héderváry nagy igyekezettel akarja a differenciákat elsimítani, azonban ez aligha fog sikerülni a Lukácsal való újabb viszony miatt. Hédervárynak szombatra tervezett bécsi útja elmarad és csak vasárnap utazik el az osztrák fővárosba.

A fumei kormányzó.

Fiumei politikai körökben már mint befejezett dologról beszélnek, hogy a fumei kormányzó gróf Teleky Sándor lesz.

Zichy Jánosé a jövő.

Egy előkelő bécsi lap foglalkozik a jelenlegi magyar politikai helyzettel és többek között az írja, hogy Héderváryé ugyan a jövő, de az igazi jövő sorsa Zichy János kezében van.

A trónörökös és a magyar politika.

A trónörökös kabinetirodája tegnap hosszas telefonbeszélgetést folytatott Hé-

derváry miniszterelnökkel. A trónörökös arra hívta fel a miniszterelnököt, hogy a magyar politikai helyzetről állandó információkat adjon kabinetirodája részére.

Sikkasztó postamesternő.

Biharmegye egyik posta hivatalában tetemes sikkasztásra jött rá most az igazgatóság. A tettes a volt postamesternő aki a községből ismeretlen helyre távozott és csak hosszas kutatás után tudta tegnap megtalálni a budapesti rendőrség, mely a sikkasztót letartóztatta.

Az esetről részletes tudósításunk a következő:

Piskolton évek hosszú során át működött mint postamesternő Szász Etelka. A reá bízott hivatal egy ideig lelkiismeretesen is kezelte, később azonban betegség vett erőt a postamesternőn és gyógykezelése rengeteg költségbe került.

Ehez járult még az is, hogy szegény postamesternő fizetését nem tudta kellőleg beosztani és olyan költséges életet folytatott, hogy feltűnő volt.

Ez év január havában nyugdíjaztatta magát a postamesternő és Piskoltról elköltözött ismeretlen helyre. A megüresedett helyet csakhamar új postamesternő vette át aki a hivatalban részletes rovincsolást végzett.

A rovincsolásnál kellemetlen felfedezésre jutottak. A postapénztárából 1000 korona hiányzott. A hiánynak keresték az okát jó ideig, azonban csak nagy nehezen tudták rájönni, hogy a sikkasztás postatakarékpénztári betéteknél történt. A befizetéseket ugyanis Szász Etelka nem könyvelte el, hanem a saját céljaira fordította.

A sikkasztásról jelentést tettek a nagyváradai posta igazgatóságnak, mely megindította a vizsgálatot. Tegnap az igazgatóság távirati

uton kereste meg a budapesti rendőrséget Szász Etelka köröztetése iránt. Szász Etelka ugyanis a jelekből következtetve a fővárosba költözött.

A fővárosi rendőrség kevés keresés után a postamesternőnek megadta a lakását Molnár-utca 8. sz., ahol tegnap délután le is tartóztatta.

Szász Etelka 57 éves nyugalmazott postamesternő. Letartóztatása után beismerte, hogy tényleg sikkasztott. A sikkasztást négy év óta üzi s a hamis könyveléssel palástolta eddig bűnét. Mentségül azt hozza fel, hogy beteg volt s orvosoltatása sok pénzbe került s erre kellett az elsikkasztott pénz.

A letartóztatott rőt legközelebb Nagyváradra fogják kísérni.

UJDONSÁGOK.**Ki lesz az új főispán?**

Khuen-Héderváry minden eddigi igyekezete hajótörést szenvedett dr. **Miskolczy** Ferenc alispánnak bihari főispáni állására való megnyerése tekintetében. Az alispán megnyerésén pedig nem esupán a belügyminiszter fáradozott hanem **Beöthy** László volt főispánon kívül gróf **Tisza** István is, azonban eredménytelenül.

Az alispán ugyanis olyan feltételeket szabott, hogy azokat a belügyminiszter nem tudta teljesíteni.

E feltételek közül első volt Nagyvárad város főispánsága. Ezt az alispán semmi esetre sem akarta elfogadni. Mivel pedig Miskolczy személyéhez erősen ragaszkodott a belügyminiszter innen kerültek forgalomba azok a kombinációk, hogy a két törvényhatóság külön-külön kap főispánt. Ez a kombináció azonban nem felelt meg a valóságnak és a

uri leány, nem régen került ide, ekkor mesélték, a lányok suttogták, hogy a völgyénye elhagyta, elmaradt a házasság, azért jött ide az ajánlott levelekkel bajlódni, hogy megélhessen.

A leányok csoportjából nevetés hangzott, Mariska kisasszony kacagva mutatott ki a rács között:

— Ni, ni, a tábornok megint alszik!

Mind oda néztek. Kint egy íróasztal alatt egy postáskocsis fekszik, összehúzódva felbujt az asztal lábdeszkájára s ott alszik a sapkáján, míg kint megtelik a kocsija. Széles, vörös postó pánt van a madráján, azért hívták tábornoknak.

— Az ám, a kegyelmes url! A tábornoknak jó dolga van! mondják a lányok s vidáman tekintgetnek kifelé.

Az emberek kint kezdenek mozgolódni, mások is jönnek be többen levelekkel, a leányok munkához látnak. Mariska kisasszony leül az ajánlott levelekhez.

— Majd én segítek! — mondja a kis kövér.

— Ha les szíves Katica nagysád — feleli Mariska.

Egymást igen megbecsülik, nagysádnak szólítják, de barátkoznak, nem tegeződnek.

A kis kövér Katica csupa gömbölyű jószívűség, a másik a jókedvű eleven munkálkodás.

dás. Megy a munka pontosan, vidáman, talán azért, mert nem sokára vége lesz.

— Maga, halja. Szediáktól, jöjjön csak vissza — szól ki egyszer Mariska kisasszony. Már mi van megint ezzel a levéllel? Az országot mért nem írják rá? Legközelebb visszaküldöm az ilyen.

Egy sapkás ember állott elő, egy bolti szolga s megszeppenve mondta:

Értem, kérem, hiába mondom otthon mindig.

— Jó, jó, — hallik belülről — már megtanulhatták volna.

Jön egy fiatal ember valami ügyvédi irodából hozza a leveleket már ismerős, köszön a leányoknak, azok bólingatnak vissza s írják be a leveleket.

— Már meg is van? — kérdi a jogász. O köszönöm. Igazán gyorsan dolgoznak nagysádék, talán, hogy mielőbb pusztuljak innen? Pedig szívesen várnék én bármennyig, hogy minél tovább itt lehessenek.

A lányok összenevetnek a bók miatt.

— No lássa, a kis izé Baranyitól! — mondja Katica, Mikor a jogász elment.

— Az ám, hogy hazudik, a komisz, alik várja, hogy szabaduljon innen, — mondja Mariska komolyan.

Aztán tovább folyik a munka, az étkezés.

— Hát ez már micsoda megint? Hát így töltik ki az utánvételeseket? Itt van, mehet, csinálják meg jól.

— De kérem.

— Nem lehet.

— Ne tessék bedobálni ide a levelet, látja, hogy dolgozom.

— Kérek erre bélyeget.

— Talán én ragasszam föl Önnek? Tessék.

Igy munkálkodnak a leányok, apró zsörtölődésekkel, de pontosan és jókedvűen. Nem is gondolnak rá, hogy hivatalban vannak. Asszonyi természetükkel ez a munka nem ellenkezik, vidáman csinálják, rendezkednek, pörölnék, mintha valami háztartást vezetnének.

Egyszerre egy kis legény jön sorra, borotvált arcú, hetyke tekintetű kamasz, rövid kis zeke vágott szárnyu fényes gombos kabát van rajta, valami fiatal nagyságos ur inasa lehet. A rács közt benyújt egy levelet s kecsesen forgolódva várakozik.

Mariska kisasszony a levelet elveszi, nézi, aztán elfeledkezve, ijedten leteszi, mintha valami tiltott, bűnös dologhoz nyúlt volna.

Lehajtja a fejét az asztalra, kezével végig simítja az arcát s csendesen, röviden sóhajt.

Tisztelettel

ÉRTESÍTÉS!

Üzletünk
átalakítása
végett
az összes

áruinkat, ugyint: blousok pongyolák,
aljak, kabátok, kosztümök,

gyermekruhák

s egyéb cikkekét e hó végéig
minden elfogadható árban áru-
sitjuk.

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekevény eladó.

belügyminiszter kénytelen volt elejteni az alispán személyét és új tárgyalásokat kezdett egy másik szabadlevél tisztviselővel, Fráter Barnabás derecskei főszolgabíróval. A tárgyalások azonban mint előre is látható volt nem jártak eredménnyel.

Mint értesülünk a belügyminiszter tegnap előtt ajánlotta fel Fráternek a bihari főispánságot, azonban a főszolgabíró a felajánlás alkalmával azonnal kijelentette, hogy semmi esetre sem hajlandó a főispánságot elfogadni. E szerint a belügyminiszter legújabb kísérlete is kudarcot vallott és újból kezdődhetik a főispán keresés.

Most már nincs kizárva, hogy visszatérnek ahhoz az annak idején erősen híresztelt kombinációhoz t. i. Markovics Maudóhoz. Markovics hajlandó is volna a diszes állást elfoglalni, lehetséges azonban, hogy a belügyminiszter egy teljesen idegen egyént fog Biharba hozni, aki az itteni viszonyokkal egyáltalán ismeretlen. Azért nem kell kétségbeesnünk, mert a bihari főispánság ha olyan nehéz rá Biharból gazdát kapni, még nem utolsó foglalkozás és nyugodtak lehetünk, hogy a belügyminiszternek csak az előjegyzési listáját kell elővenni, azonnal találni akár száz főispánt is.

Tájékoztató.

Febr. 25. d. u. 6 órakor a Kath. Kőr börtönteje a kir. kath. jogakadémián.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kőr börtönteje a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárünnepélye a püspöki palotában.

*** Mátyás napja.** Ha a kalendárium nem bizonyítaná, el se hinnék, hogy ma Mátyás napja van. A régi hagyomány szerint ha Mátyás nem talál jeget, csinál, ha pedig hideg idő van s jégpáncél borítja a folyókat, megtörik a jég s enyhébbre változik az időjárás. Ezért jég-

— Na ilyet! mondja s hirtelen feláll az asztaltól. Aztán kiszól halkán, szinte csak önmagának.

— Nem vehetem fel ezt a levelet, nem vehetem fel.

— A kis kövér szőke lány odahajlik csodálkozva, mi lehet ez?

— Tudja, nézze, sugja Mariska kapkodva, izgatottan, ő ír annak az asszonynak. Ismerek az irását, ő ír neki, aki miatt elhagyott engem. S most én továbbítom ezt a levelet! Iszonyú! Nem, nem veszem, nem bánom.

— Sietek ám, — mondja kívül a fiú, mikor látja, hogy a leány elmegy az asztaltól. Nem veszi fel? Hát micsoda dolog, kérem? Jó, bemegyek a főnök urhoz.

A főnök kijön, fáradt, száraz alakja szürkén, csodálkozva imbolyog előre.

— No, no, hát mi történt kisasszonyok? Mi az?

— Semmi, semmi, mondja Katica s már ott áll az asztal mellett, a Mariska helyén. A kisasszony rosszul lett, én majd folytatom, tessék ide adni a levelet. Semmi, kérem főnök ur.

Hát semmi. Csak a hivatal egy kicsit hozányult a nőhöz, egy szikra pattant a száraz, fülledt levegőjü hivatal szobába s női érzések támadtak egy hivatalnokban.

Mariska kisasszony hátát fordított a többieknek, odaállott az ablakhoz s riadtan nézett ki a sötétbe. A szűk kis utcán kocsik álltak a párás hidegben s a szemközti ablakban éppen eloltottak egy lámpát.

A leány ijedten rezzent össze, mikor a kis darab fény hirtelen és nyomtalanul elvesztett a ködös sötéttségben.

törő Mátyásnak is hívják a mai napot. Most bizony nincs jég, de kilátás sincs rá, hogy legyen. Olyan enyhe, derűs napokat élünk, mintha már május közepén lennénk. A Rivierán sem lehet szebb időjárás. A tavaszi szántást, vetést sok helyen megkezdték s a korábban zöldülő fák, bokrok már bontogatják a leveleiket. A téli felsők helyett a tavaszi divatot látjuk az utcákon. Csak azután majd ha megindul a vegetáció, ne következzen be a tavaszi fagy, mert akkor megint oda lesz a gazda reménysége, amit a városi ember érez meg nagyon a túl magas liszt- és kenyérrárakban.

*** A nemzeti munkapárt Nagyváradon.** A nemzeti munkapárt márc. 3-án Nagyváradon is megtartja alakuló gyűlését. A párt a megyei és városi párt összevonásából keletkezik. Az alakuláson jelen lesznek az összes 67-es elveket valló tisztviselők és azok, akiket erre a célra le tudnak hozni a megyéből. A gyűlésen gróf Tisza István is jelen lesz, aki megígérte, hogy minden városba elmegy az új párt eszméinek diadalra juttatásáért küzdeni.

*** Áthelyezések és kinevezések az egyházmegyében.** Fetszer Antal felsz. püspök és káptalani helynök a múlt héten öt végzett theologust szentelt fel, most pedig mindannyit kiküldte az egyházmegyébe, kinek-kinek kijelölve működési helyét. Ezzel kapcsolatban természetesen más áthelyezések is szükségessé váltak. E dispoziciók a következők: Fehér Lajos, endrődi káplán a körözládányi betegeskedő plebános mellé helyezte át coadjutornak. Gahai Mihály orosházi káplán Békéscsabára, Krajnik György békési káplán Gyulára lett áthelyezve. Péter Rákossy Teodorus kapucinus atya Békéscsabáról Solyomkőre helyeztetett át. Bakator József Biharról a Szent József-intézetbe másod prefektussá nevezett ki, míg elődje Somogyi Antal orosházára rendeltetik ki. Az új misések közül Betűker Tivadar Békésre, Dominyák István és Winkler Ágoston Endrődre, Ponner Antal pedig Biharra nevezettek ki káplánokká.

*** A Haverda-ügy költségei.** Az esküdtzéki intézménynek egyik legszenzációsabb ballépése a Haverda ítélet az államnak közel 10000 koronájába került. Ezt a kis vagyonnal felérő összeget elítélés esetén Haverdának kellett volna megfizetnie, így azonban az állam zsebére ment. Az ügyből kifolyólag ugyan kapott az állam telefon- és postaköltségek címén vissza néhány ezer koronát, ez azonban nagyon kis része a 10000 koronának.

*** A Giraud-ügy a tanács előtt.** Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésébe ismét foglalkozott Giraud Árpád volt rendőrségi alkalmatosság ügyével. A volt Amigó-féle zálogüzlet 2000 ftos takarékpénztári könyvet adott át Giraud Árpádnak, mint az iparügyosztály vezetőjének biztosítékul. Ez a takarékpénztári könyv elveszett. Giraud Árpád azt állította, hogy Fülöp Izsák uxorás, aki vele állandóan összekötöttségben volt, ellopta tőle a könyvet, míg Fülöp Izsák azt vallotta, hogy egy kölcsön biztosítékul Giraud maga adta neki a könyvet. Csak hogy a könyv egy Róth Róza nevű nőhöz került. Mikor a vizsgálat megtörtént, Giraud Árpád rokonai letették a városnál a 2000 koronát, később Róth Róza is lefizette a 2000 koronát, bár a takarékpénztári könyv nem került elő, mert Róth Róza a

pénzt a pénztárból felvette. Amíg örököse már jó idő óta követelik a várostól, aki tisztviselőként felelős, a 2000 koronát, viszont Giraud rokonai követelik az általa letett összeget, mivel e pénz más úton megkerült. A városnál azonban csak a Giraud rokonai által letett összeg van, — mert a Róth Róza által lefizetett 2000 korona a bűnügyi iratokhoz lett csatolva. A városi tanács tegnap a kérdést kiadta a városi főügyésznek, hogy adjon jogi véleményt.

* A Breider-ház mentési költségei.

A Breider-háznál történt nagy szerencsétlenség alkalmával a rendőrségnek első dolga volt, hogy a romokat eltisztítsák s az esetleg még élő munkásokat a törmelékek alól kiszabadítsák. A munkások azonban csak magasabb munkabér mellett voltak hajlandók a mentési munkálatokra. Így a város 1200 koronát fizetett ki a mentési munkákért. A város, mivel az építő Szász Róbert mérnök megugrott, az 1200 koronát Breider Ármint háztulajdonostól követelte, még pedig közigazgatási úton. Később ez irányban per is indult meg Nagyvárad városa és Breider Ármint között. A dolog közigazgatási része most már befejezést nyert, még pedig Breider Ármint javára, mert a belügyminiszter Breider Ármint az összeg megfizetésének kötelezettsége alól felmentette s kimondta, hogy a városnak kell viselni az 1200 korona kiadást. A városi tanács a miniszter leiratát tudomásul vette. Most még hátra van a bíróság döntése, amelyet érdeklődéssel várnak a városházán.

*** Teljes nappali telefonszolgálat Nagyszalontán.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara kezdeményezte, hogy a vármegye nagyobb forgalmu helyein s ezek között Nagyszalontán a forgalom megkönnyítése céljából a telefon szolgálat kiterjesztessék. A kamara akciójának már meg lett a várt eredménye s Nagyszalontán már március hó 1-től teljes nappali telefonszolgálat lép életbe. Erre vonatkozólag a nagyvárad posta- távírda igazgatóság a következő hirdetményt adta ki: A nagyszalontai posta és távbeszélő hivatal f. évi március hó 1-től kezdődőleg teljes nappali C. távírda és távbeszélő szolgálatot fog tartani. A teljes nappali C. távírda és távbeszélő szolgálat a vasárnapokra és az ünnepnapokra való tekintet nélkül április hó 1-től szeptember hó 30-ig reggel 7 órától, október hó 1-től március hó 31-ig reggel 8 órától megszakítás nélkül este 9 óráig tart. A nevezett hivatal tehát az említett naptól kezdve reggel 8, illetve 7 órától este 9 óráig fog a közönség rendelkezésére állani. Nagyvárad, 1910 február 18. Siket Traján, posta- távírda igazgató.

*** Biharfüred érdekében.** A P. H. tegnapi számában dr. Papp Károly, a földtani társulat titkára »Nemzeti parkok« cím alatt hosszú cikkben foglalkozik hazánk geológiai ritkaságaival. Az érdekes cikkben Biharfüreddel kapcsolatban a következőket írja: »A Biharfüred közelében levő Szamos-bazár, amelyet boldogult Czárán Gyula saját költségén turista utakkal hálózott be, néhány év óta szintén a pusztulás képét mutatja. A páratlan szép helyek utait senki sem gondozza, a sziklahasadékokat áthidaló függő hidak ma már teljesen járhatatlanok. Pedig ezeken a szomorú viszonyokon most még néhány ezer koronával könnyen lehetne segíteni. S valóban nagy szolgálatot tenne a nagyvárad görög katólikus püspökség úgy a tudománynak, mint a turistikának, ha a Czárán féle utakat birtokán rendbe hozná.«

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szőlők, iskolák jelző-csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. Stern Adolf, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkeiben **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatosabb kalapok és divatcikkék kaphatók.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében február hó 21, 22, 23 és 24-én a következő érdekes mozgóképek újdonságok lesznek bemutatva: 1. Olasz és francia riviera. 2. Doktorhelyettes. Modern birkozók. 4. Nagyvilági betörők. 5. Finom sajt. 6. Cseppirágó. 7. Dráma a vad nyugaton. 8. Sport Svédországban. *Belépti díj nincs.* — Kezdete este 9 órakor. — Kitérő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* kávéháztulajdonos.

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpadiás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

TÁVIRATOK

Külgyminiszterünk Vilmos császárnál.

Páris, febr. 23. A Matinnek jelentik Berlinből: Aehrenthal grófnak Vilmos császárnál való kihallgatásán mindenekelőtt a krétai probléma került szóba és megállapították, hogy a két monarkia fölfogása ebben a dologban teljesen megegyezik. Szó volt továbbá az orosz-osztrák-magyar tárgyalásról, amelynek kedvező befejezése várható. A marokkói kérdést csak röviden érintették.

Az orosz-osztrák-magyar tárgyalás.

Pétervár, febr. 23. Az osztrák-orosz-magyar tárgyalás folyamán még eddig nem tudtak oly közös alapot találni, amely gyakorlati eredmény kilátásával kecsegtethetne. Eddig mind a két fél csak azt ismerte el elvben, hogy a közeledés kívánatos.

Lueger haldoklik.

Bécs, február 23. A városházán ma reggel óta nagyon szomorú, halálos sejtelmekkel teljes a hangulat. Tudja mindenki, hogy Lueger állapota, bármit mondjanak is az orvosi bulletinek, reménytelen és hogy a legjobb esetben is csak napokig, de talán már csak órákig élhet. A kezelő orvosok úgy találták, hogy a polgármester az éjszakát jól töltötte, fájdalmai nem voltak és reggel hat óráig csekély megszakításokkal jól aludt. Tisztában vannak azonban vele,

hogy ez a javulás csak látszólagos és talán inkább a katasztrófa közeledtét jelenti. A legutolsó bulletin következőleg szól: Hőmérsék 36,8, érverés 62, éjjel a beteg mélyen aludt és reggel morfiumbefecskendezés nélkül fájdalomtól mentes. A bőr a seb közvetlen környékén halvány, nem dagadt. Erőbeli állapot aránylag jó.

Bécs, február 23. Luegerrel az orvosok elég kedvező jelentést adtak ugyan ki de azért a polgármester környezete nyagyon jól tudja, hogy alig van remény a beteg életben maradásához és hogy a halál valószínűleg már a legközelebbi időben be fog következni.

Angol-kór

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit

A SCOTT-féle Emulsió

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat.

Azonfelül, és ez az, a mit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírní arra, hogy a

Scott-féle Emulsiót

bevegye, mert kellemes, tel felelőre van. A gyermek megemésztí, még ha a tejét undorodik is.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság Mikszáth-ünnepélye. Nagy gondnal és szeretettel készítette elő a Szigligeti-Társaság Mikszáth-ünnepélyét s erre való tekintettel nem annyira a programpontok nagy számára, mint inkább azok tartalmasságára fektette a főszólt. Rádl Ödön a társaság illusztris elnöke maga fogja Mikszáth irodalmi nagy jelentőségét méltatni s Mikszáthnak ez alkalomra írt novelláját Tóth Elek olvassa fel. Közben Mikszáth Kálmán üdvözlését olvassa fel Sas Ede főtitkár. A Mikszáth-ünnepélyt február hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében tartják meg a következő műsorral: 1. Mikszáth Kálmán. Irta és fölolvassa Rádl Ödön, a Társaság elnöke. 2. Mikszáth Kálmán üdvözlése. Irta és fölolvassa Sas Ede, a Társaság főtitkára. 3. Novella. Mikszáth Kálmántól. Fölolvassa Tóth Elek a Szigligeti-színház tagja. Jegyek Láng József Rákóczi-utí üdületében kaphatók. Belépő-jegy ára 1 korona, tanuló-jegy 40 fillér. A társaság tagjai jegyeiket Láng Józsefnél, a társaság pénztárosánál átvehetik; rendes és pártoló tagok belépti díjat nem fizetnek.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: d. u. A cigány. (Ifjúsági előadás este Trenck báró.

Péntek: Trenck báró.

Szombat; Erdészleány.

Vasárnap: d. u. Liliom, egy csirkefogó élete és halála, este: Trenck báró.

Trenck báró.

Mária Terézia félelmes pandurvezérét, Trenck bárót tették operettjük hőisévé a szövegírók, Willner és Bodinszky. A névénl azonban sokkal több nincs a darabban Trenck báróból, pedig ez a hírhedt pandurvezér, aki mikor haditörvényszék elé állították, a kihallgatás alatt dühében az egész vitéz testület szemelátára kegyetlenül elverte az elnököl generálist, kalandos életével bőséges témát szolgáltatott volna. Így csak egy lágy szerelmi históriát látnunk, ahol a rettegethett pandurvezér beleszeret Schwalbenau Lydia grófnőbe, némi szerelmi perpatvarok után elüti egy kényeskedő márk kezéről éppen a márkival való esküvője előtt s feleségül veszi.

Ezt a vékonyka mesét tarka epizódok szövik át, melyek alkalmat adnak a zeneszerzőnek egy-egy sikerült zeneszám elhelyezésére. S valóban, *Albini Félió* nem is mulaszt el egy alkalmat sem. Pazar bőkezűséggel árasztja el a darabot zeneszámokkal, melyek a legnagyobb részt igen sikerültek. Különösen a II. felvonás néhány duettje rendkívül tetszett.

Ilyen, tulnyomóan zenei szépségekkel hatni kíváló operettnél az előadás sikere érdekében énektudásnak együtt kell járnia a rutinos játékkal. Mind a kettőt megtaláltuk a tegnapi előadásban; kifogástalanul gondos előadás nélkül a sovány mese miatt a darab nem egyszer unalmassá vált volna. A címszerepben *Asszonyi* tömör, kellemes baritonja a neki néhol magas fekvésű részeken is érvényesült; hogy pedig a dacos pandurvezért játszotta, azt legjobb alakításai közé jegyezhetjük fel. Pompás partnere volt *Károlyi* Leona, akinek csengő éneke és ötletes játéka mindenkor viharos tapsokat provokált. Hajnallal egy duettet négyszer kellett előadniok. *Zsigmondy* Anna tiszta, szép éneke és igazán eleven alakítása még több tapsot is megérdemelt volna, mint amennyit valóban kapott. *Kassay* Károly az ő mindig díszkrét humorával egy egyszerű rác legényt játszott igen sikerülten. *Hajnal* György és *T. Pogány* Janka, két öreg szerelmes szerepében képviselték a komikus elemet s némelyik, kissé erőltetett jelenetét igazán csak az ő leleményes kidolgozásuk mentette meg. Említünk meg a kisebb szereplők közül *Szarvasit*, *Hunyadit*, *Balogot*, *Vankot*, *Rajcsányit*. Az ének és zenekar nehéz feladatott kifogástalanul oldottak meg.

Az operett a téli évad egyik legjobb sikerű újdonságának ígérkezik, a közönség a színházat a bemutatón egészen megtöltötte.

Góthék Nagyváradon. A jövő hét izgalmas, érdekes színházi eseményeket ígér. Az egész hetet a Góth-pár vendégszereplése foglalja le. Ez alkalommal Góthék vendégszereplését még szenzációsabbá teszi az a körülmény, hogy a Vígsház legzajosabb sikerű

ujdonságait foglák eljátszani Nagyváradon. A Gótbék estői bérletszünetben, rendes helyárakkal mennek. A bérlek jegyeiket előre lefoglalhatják.

Erdészleány. Jarnónak ez a kedves zenéjü romantikus operettje volt a múlt szezon egyik slágere. Szombaton este az ideai szerencsés szereposztásban kerül előadásra a népszerű operett.

Trenck báró. A tegnap este nagy sikerrel bemutatott operettujdonság a hét hátralévő estéit lefoglalja. Az eredeti zenéjü új operett hirtelen nagy népszerűségnek fog örvendeni s előreláthatólag a szezon egyik legvonzóbb műsordarabja lesz. Egyelőre ma és holnap ismétlik meg az új operettet.

Z E N E.

A Svárdström est. Svárdström Valborg asszony pénteki dalestéje 1-sz az utolsóelőtti az ideai koncertek gazdag sorozatában. A nagyszerű sikert ígérő hangversenyre rendkívül sokan vártak meg má is a jegyüket s előre látható, hogy a Vigadó nagyterme zúfolva lesz közönséggel, amint hogy Svárdström mindig telt ház előtt énekel Nagyváradon. A művész legpragyeobb énekszámait foglalta nagyváradi programjába és Schuman, Wolf, Strauss, Mozart dalain kívül manyar dalokat is ad elő. A hangverseny jegyeit Vidor Mató árusítja.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt legények.

Nagytót községben múlt év december havában az egyik vasárnapi napon együtt mulatott a többi legényekkel Palocz Demeter és Derecskei Illés. Idogálás közben Palocz Demeter összeszólalkozott Papp Domokossal s a veszekedés közben Papp Domokos szidni kezdte Palocz édes apját. Palocz reá akart rohanni Pappra, hogy megbosszulja az apját ért sérelmeket, társai azonban megakadályozták a verekedést.

A megbántott legény fenyegető szavakat szórt Pap felé és Derecskei társaságában elhagyta a kocsmát az ösvény mellett megleste, megbagossza haza felé igyekeznek. Aligért hozzájuk Papp Domokos a két legény reá rohant a hatalmas tütyköseikkel leütötték a mítsem sejtő legényt.

Halált okozó súlyos testi sértés vádjával került tegnap az esküdtszék elé Palocz Demeter és társa Derecskei Illés. Beismerték tettüket, azonban azzal védekeztek, hogy erős felriadulásukban ütötték le a sértettet, ki őket s hozzátartozóikat a kocsmában sértegette.

Csulók Béla dr. elnök kihallgatta a tanukat, kik leginkább a harag keletkezésének okára vonatkozólag tettek vallomást. A kérdések megszövegezése után Vattay József ügyész Polynár Széver és Fehér Márton védők mondták el vád, illetve védőbeszédeiket.

Az esküdtek verdiktjukban bűnösnek mondták ki a vádlottakat halált okozott súlyos testisértés bűntettében, minek alapján a törvényszék 5—5 évi fegyházra ítélte a vádlottakat.

Megszökött rab. A múlt hetekben megírtuk, hogy Bável János szobafestő megszökött a nagyváradi ügyészségről. A szökevény felett a kolozsvári törvényszék lopás miatt ítéltetett is, illetve ítéltetni akart. Tegnap ugyanis, mikor az ítéletet az elnök ki akarta hirdetni Bável felett, ez kést rantott elő és háromszor mellbe döfte magát. A vádlott összeesett s az

elnök kénytelen volt az ítélet kihirdetését elhalasztani. Az ügyészség vizsgálatot indított az iránt, hogy a kés hogyan maradhatott eddig Bávelnél, aki vizsgálati fogságban volt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátőzsde határidői.

Budapest, február 23

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Létszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	697.50
Közüti vasut	532.—
Városi villamos vasut	239.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde 1909. febr. 23.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.35
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi marka	117.65
20 márkas arany	23.51
Magyar nyaraleny sorsjegy kölcsön	93.95
Buza-szab. es szegedi sorsjegy kölcsön	40.90

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Irta: **White Melville G. J.**

— Angolból. —

(Folytatás.)

4

Még egy fél mérföldnyi utam van. Isten áldja meg, Rózsika és jó éjszakát.

Igy Ignatus atya elcsietett valamely bűnöst gyóntatni, ki egy szalmazsákon baldokolt és meg volt elégedve, hogy a leánynak jó tanácsot adhatott, mely őt a bajtól megőrizze.

Az soha se jutott volna eszébe, hogy a leány szívében felkelthette a kíváncsiság kis ördögét, mely a télettségben ringatva és érdeklődés által táplálva, teljesen kifejlődött

Cupida alakját ölheti és szomorú bajt okozhat az ifjaknak és leányoknak. Talán ha őva nem intik a gróttól, Rózsika soha többé nem is gondolt volna rá.

Az egészség és a mozgás csodás szépiők. Rózsika soha életében nem nézett ki szebbnek mint midőn kunyhója rácsát odahaza kiemelte, napsugár özönt hozva, úgy látszott, az utána szóvárgó szemekben a szerény s kissé komor lakásban. Mielőtt a havas tájképet kizárta volna, hosszan és fürkészve tekintett az erdő felé, mintha valakit várna, kinek megjelenését inkább óhajtja mint reméli.

— Mi az, Rózsika? — kérde egy nő hangja a süttét füstös tűzhelyről bent. — Valami sokkalan dolgot látsz, leányom?

— Semmit, nagyanyám, volt a válasz — Semmit, csak nagy farkasayomot egész az ajtóhoz közel. Valamelyik nap be talál rontani s mi lesz akkor velünk?

— Isten őrizzen! — felelé az öreg asszony, keresztet veve magára. — Arra az esetre Péterbe helyezem bizodalmat.

II. FEJEZET.

A páros golyó.

— Ki szólit engem? — szólit egy mély szelid hang a fásudvarról a kunyhó háta mögött, hol a tejsze kongása a szigorú idő elleni tüzelő anyag összehalmozásáról tanuskodott. — Kegyednek csak azt kell mondania »Péter jöjjön be« s lássa kicsikém Péter itt terem!

Felvett gondtalanság volt a beszélő modorában, a mint a kunyhóba lépett, mely azonban fokozatosan átváltozott feszélyezettséggé, mit a férfi érez, ki szemben áll szerelmesével. Péter megkísértés úgy nézni, mintha Rózsika az a személy volna, kit legkevésbé várt láthatni — felsült rendkívül — elpirult — hebegett, és utóljára kinyújtá kezét, összefüggéstelen mentegődzéssel, a miért az olyan piszkos becsületes munkájától.

A lányka szívesen megragadta azt és sőt szemének hálás tekintete mindjárt felbátorítani látszott Pétert.

(Folyt. köv.)

A megragadástól követő
Dr. VUOSKICS GYULA.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak felhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA
TOS GYÖGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÖGYVIZ

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** fűszer-
csemege- és ásványviz keresked-
sben N Vár, Rákóczi-ut 7.

Uj. Uj. Uj.

Villanyerőre berendezett
modern díszmű és ipari

esztergályos üzlet

**Beöthy Ödön- és Arany János-
utca sarkán Nagyváradon.**

Tisztelettel értesitem a nagybecsült
közönséget, hogy műhelyemben készítek
minden ezen szakmába vágó ipari és
díszmű esztergályos munkákat. Billiárd-
golyókat, dákókat stb. igen jutányos
árak mellett, kellő pontossággal és ki-
tűnő szaktudással. Szíves pártfogást kér

Deutsch Miksa, esztergályos.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
söracsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat
mérsékelt áron biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a söracsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-
gyümölcs nagykereskedő
üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh
hentessel szemben he-
lyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és an-
gol rum aruházánál a 8
féle zamatu pörkölt kávé
legjobb, legolcsóbb Kos-
suth-u. villamos motor
üzemű kávépörköltjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és
csokoládé vásármegkez-
dődt nagyban és ki-
csinyben olcsó árért. 2
kgr. kuba és gyöngykávé
bérmentve 3 ft 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzer-
vek nagyban gyári áron.
Zsur csemegéket nagyban
és kicsinyben olcsó árban
Aszódinál Kossuth-utca.
Cukrásztorták kaphatók.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyű-
lésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény ki-
bocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koro-
náról **három millió koronára** leendő felemelését
határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi
részvényesek **elővételi joggal bírnak** olyformán,
hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új
részvény, a közgyűlés által megállapított **440 korona**
árban, részükre fentartatik. **E vételárban már a**
bélyeg- és kiállítási díj bennfoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január
hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos ka-
mat fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már
a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t.
részvényeseket, hogy az új részvényekre elővételi
jogukat bezárólag **f. évi március első napjáig**
gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elő-
vételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett
pénztárunknál bemutatni szíveskedjenek. Folyó évi
március 1-én az elővételi jog megszűnik és a meg-
maradt részvények **450 korona** árban lesznek érté-
kesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés
szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővé-
teli joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befí-
zetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz
részvényenként 440 koronából, 400 korona az alap-
tőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek
levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatkak
ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által meg-
állapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak
szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag ér-
vényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a ké-
sedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1910 január 30.

**Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4
szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó
mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol
minden szoba- és konyha-butor raktáron van.
Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Bu-
tor tisztítást és szakszertű javításokat a legol-
csóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése
előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a
fenti céget felkeresni.

Bor-eladás.

A nagyváradai lat. szert. kápta-
lani uradalom pinczejéből (Sal Fe-
rencz-utca 4. sz.) 1908. évi termésű
bagaméri asztali bor kapható 100
literen felüli mennyiségben, literen-
ként 48 fillérért.

Telefon: 212.

Papp Imre,
uradalmi főtiszt.

(Utánnomás nem díjaztatik).

= Nagyhangu ígéretek =

nem sajátunk.

SZOLID árak,
PONTOS kiszolgálás,

BECSÜLTETÉS mérés

jellemzi üzletünket.

Mindennemű fűszer, csemege, ásványviz, déli gyümölcs, fajalma, friss
és szárított főzelék, sóban, ecetben és olajban pácolt halak, tea-vaj, turó,
különböző sajt és ét-olaj raktárunkat ajánljuk a nagyérdemű közönség szíves
figyelmébe. Tisztelettel

Mezey János és Társa fűszer kereskedése

Nagyvárad. Szt. László-tér, nagyváradai takarékpénztár épület.

Telephon 249

Telefon 249.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

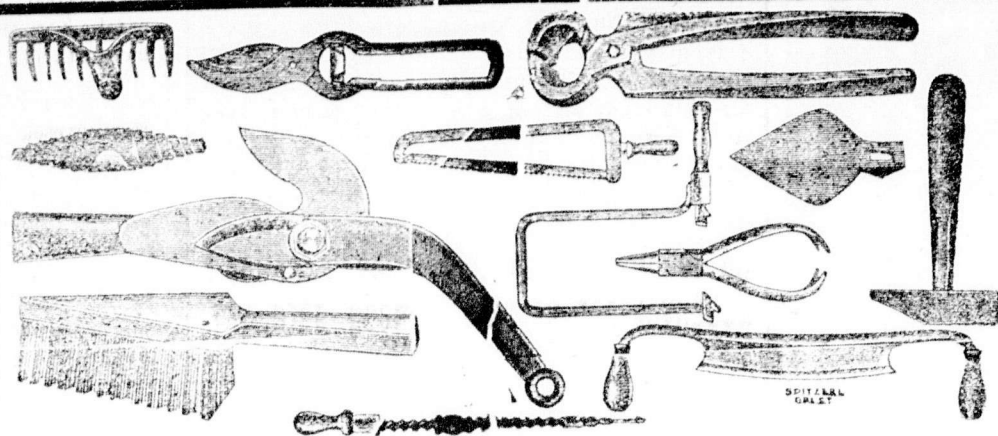
Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tényérral vagy márvány lappal

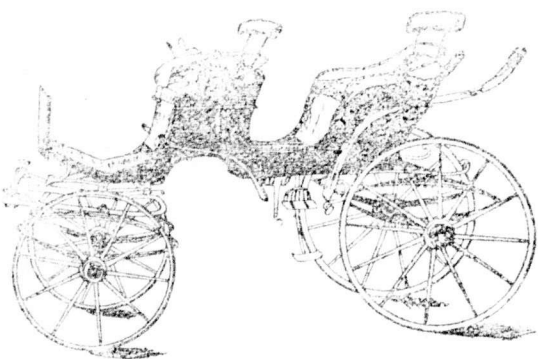
és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.

Új kocsiraktár! Megnyilik márczius 1-én.

Van szerencsénk Nagyvárad város és vidéke nagyrészt közönségének szíves tudomására hozni, hogy a nagyvárad kocsikészítő mesterek szakosztálya által létesített

kész kocsiraktár

Nagyváradon, Lukács György-utca 14-ik szám alatt, márczius 1-én megnyílik, ahol is a legelegánsabb és

legtartósabb kivitelű kész kocsik, gazdasági járművek, kocsialkatrészek és mindennemű kocsifelszerelési cikkek a legjutányosabb árak mellett beszerezhetők, ócska kocsikat becserélünk, javításokat pontosan és jutányosan eszközölünk.

Tisztelettel

a nagyvárad kocsikészítő mesterek szakosztálya.

Új üzlet!

Új üzlet!

Villamos és légszusz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

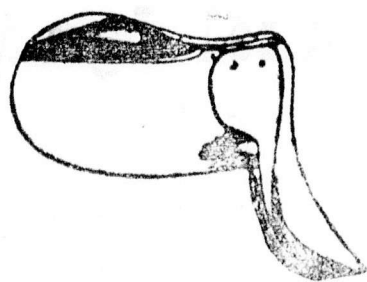
Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszusz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszusz villany házi esengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédok nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

